

► Opatija je uz Rijeku, Ljubljanu i Klanu, bila jedan od domaćina putujuće izložbe o skrivenoj ostavštini starih Rimljana s kojima je posjetitelji, uz Josipa Višnjića, upoznala i arheologinja Anja Golja iz opatijskog Žmerga

KAMENI BRANICI RIMSKOG CARSTVA

► Piše **Kristina Tubić**

Opatijska udruga Žmergo partner je u projektu „Claustra – Kameni branici Rimskog carstva“ koji se provodio od siječnja, pa do rujna ove godine. Riječ je o projektu sufinanciranom iz programa europske teritorijalne suradnje - operativnog programa Slovenija-Hrvatska 2007-2013, a cilj projekta je revitalizacija povijesnog obrambenog sustava Claustra Alpium Iuliarum na području Hrvatske i Slovenije, odnosno prepoznavanje, zaštita, očuvanje i predstavljanje zajedničke kulturne baštine u pograničnom području te osvješćivanje kulturnog identiteta na lokalnoj razini kako bi se isti stavio u funkciju turističke privlačnosti i gospodarskog razvoja. Projekt su, uz Žmergo provodili Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kao vodeći partner, Hrvatski restauratorski zavod, Narodni muzej Slovenije i Primorsko-goranska županija, a za provedbu projektnih aktivnosti osiguran je proračun od 600.050,09 eura, od čega 85 posto čine bespovratna sredstva Europske unije. Žmergo je bio zadužen za promotivni dio

projekta, za edukacije za javnost i učenike osnovnih škola te izradu tri filma.

Opatijskoj publici projekt je predstavljen izložbom u vili Angiolini, a predavanje o Claustru održali su arheolozi **Ana Golja** i **Josip Višnjić**, koji su posjetiteljima pojasnili ulogu Claustre u povijesti. Kako je istaknuto, Alpium Iuliarum predstavlja najveći građevinski i vojno-obrambeni sustav kasnorimskih zidina, utvrda, cesta i postaja koji se proteže od Rijeke (Principij, Kalvarija, kanjon Rječine) preko Jelenja, Klane i Prezida u Hrvatskoj, kroz Sloveniju i austrijsku Korušku do Čedadada u Italiji. Sustav je izgrađen u 4. stoljeću zbog obrane Rimskog carstva od upada barbara.

- Iako se Claustra može po svojoj važnosti svrstati uz bok Hadrijanovom zidu ili Dunavskom limesu, ovaj obrambeni sustav iz druge polovice 3. i 4. st. mnogi ne poznaju. Zbog slabe zaštite od strane institucija na nacionalnom nivou, ali i neupućenosti i nezainteresiranosti lokalnih zajednica, najveći rimski građevinski i vojničko-obrambeni sustav urbanizacijom, šumarstvom i poljoprivredom nestaje, a time

► Rimski vojnici zainteresirali su posjetitelje događanja vezanih uz prezentaciju projekta Claustra te dočarali atmosferu davnih vremena

i zajednički identitet i zajednička krajobrazna vrijednost. Projektom Claustra radili smo na podizanju svijesti te edukaciji na više razina. Tako je lokalnom stanovništvu Claustra približena putujućom izložbom, popularno-znanstvena predavanja u obrazovnim institucijama te lokalnim zajednicama održavali su predavači - arheolozi, a Rimski dan u Rijeci organiziran je s ciljem približavanja ove kulturne baštine stanovnicima, ali i kao prikaz ideje turističkim zajednicama kako se tema Claustre može koristiti i u turističkom smislu. Predstavljanju nekadašnjeg izgleda i povijesti same Claustre pridonijele su i 3D rekonstrukcije, kao i izrada promotivno-edukativnih te dokumentarnih filmova, koji su već sada oduševili gledatelje. Sav promotivni materijal

osmišljen je na način da nosi crtu održivosti, kako bi se i nakon samog završetka projekta mogao koristiti, a svi navedeni materijali dostupni su na internetskoj stranici Claustre www.claustra.org te je po prvi puta na taj način Claustra učinjena dostupnom na jedinstvenom mjestu, a ne razdijeljena po državama, kazala je Ana Golja iz Žmerga te istaknula da, iako zid ne prolazi kroz Opatiju, predstavlja odličan potencijal za opatijske turiste.

Udruga Žmergo uz lokalne, provodi mnoge nacionalne i europske projekte te su trenutno sudionici na već petom velikom EU projektu, a akreditirani su i pri Europskoj volonterskoj službi te putem EU projekata ne samo promoviraju ideje projekata i stvaraju promjene u društvu, već i zapošljavaju ljude.